

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีการศึกษา 2564
 วิชา สค. 239 การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์กับกลุ่มเป้าหมาย (3หน่วยกิต)
 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	โทรศัพท์	e-mail	สถานที่ติดต่อ/ ห้องพัก
320001	ผศ.ดร.มาลี จิรวัดนานนท์	02-696-5529	m_yuntu@yahoo.com	ห้อง 501

2. วันและเวลาบรรยาย ทุกวัน พุธ-สับดี...เวลา 09.30-12.30 นห้องออนไลน์..MST 2021-2 SW 239
 สอบกลางภาค วันพฤหัสบดีที่ 3 มีค. 2565.....เวลา.....09.00-10.30 น.....
 สอบปลายภาค วันพฤหัสบดีที่ 12 พค. 2565 เวลา.....09.00-12.00 น.

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ แนวคิด ทฤษฎี และเครื่องมือในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์กับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย
2. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ มาตรการ กลไก และแนวทางในการคุ้มครอง ป้องกัน ส่งเสริมช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายฯ ในระดับนโยบาย บริหารและระดับปฏิบัติการ
3. เพื่อเข้าใจ “พลัง” ที่มีอยู่ภายในกลุ่มเป้าหมาย การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมายในระดับบุคคล กลุ่ม และชุมชน

4. แนวสังเขปรายวิชา Course Description

หน่วยกิต 3 (2-1-6)

แนวคิดและทฤษฎีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และการใช้เครื่องมือในการประเมินสภาพปัญหา กับกลุ่มเป้าหมาย อาทิ เด็ก สตรี คนไร้ที่พึ่งพิง คนพิการ คนในนิคมสร้างตนเอง ประชากรในพื้นที่สูง ประชากรกลุ่มเสี่ยง กลุ่มชายขอบ กลุ่มผู้ต้องขัง เด็กติดผู้ต้องขัง ผู้พันโทษ แรงงานต่างด้าวและครอบครัว และประชากรที่อยู่ในสถานการณ์ยากลำบากทั้งในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ผู้รอดชีวิตจากการค้ามนุษย์ ผู้รอดชีวิตจากความรุนแรงในครอบครัว ฯลฯ

วิธีการจัดการเรียนการสอน

- ออนไลน์ ทั้งภาคการศึกษา หรือจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงด้านสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 อยู่ในการควบคุมที่มีประสิทธิผลสูง

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

- บรรยายและแลกเปลี่ยนอย่างมีส่วนร่วม
- กิจกรรมเดี่ยวหรือคู่
- ศึกษาค้นคว้าและนำเสนอเดี่ยวหรือคู่

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้					3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะ ความสัมพันธ์		5. ทักษะการวิเคราะห์					6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	1	2	3	4	5	1	2	3	4	
○		○	●		○			●		●	○		●			●					○	●		

6. กฎกติกา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

กฎกติกาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ตามประกาศของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่องแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 19 (COVID-19) ดังนั้น กฎ กติกา สำหรับการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ของรายวิชานี้ มีดังนี้

1. นักศึกษาทุกคนต้องออนไลน์ผ่านระบบ (Microsoft Teams) MST ตรงตามวัน และเวลาของการจัดการเรียนการสอน
2. นักศึกษาทุกคนต้องใช้ชื่อและนามสกุลจริงในระหว่างการเรียนออนไลน์ผ่านระบบ MST หรือระบบออนไลน์อื่น ๆ
3. นักศึกษาต้องเข้าชั้นเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของการเรียนในวิชานี้ หากมีความจำเป็นที่ไม่สามารถเข้าเรียนได้หรือการเข้าเรียนล่าช้า ควรแจ้งอาจารย์ผู้สอนทราบ ตามช่องทางการติดต่อที่กำหนดไว้
4. หากนักศึกษาพบว่าการออนไลน์มีความขัดข้องด้วยสาเหตุใด ๆ ก็ตาม จะต้องรีบแจ้งแก่อาจารย์ผู้สอน หรือทางเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรทางอีเมล หรือทางโทรศัพท์ หรือทางช่องทางการติดต่ออื่น ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา โดยเร็วที่สุด มิเช่นนั้นจะถือว่านักศึกษาไม่ได้เข้าเรียนในคาบนั้น ๆ

5. หากอาจารย์ผู้สอนขอตรวจนับจำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนออนไลน์ และตอบคำถามการเรียนขอให้ นักศึกษาเปิดกล้องด้วยทุกครั้ง มิเช่นนั้นจะถือว่านักศึกษาไม่ได้เข้าเรียนในคาบนั้น ๆ

6. นักศึกษาและผู้สอนควรที่จะต้องเคารพซึ่งกันและกัน รวมทั้งยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างโดย ปราศจากอคติ ให้สื่อสารและร่วมทำความเข้าใจเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาความรู้คู่ปัญญา

7. หากนักศึกษาประสงค์ที่จะทำการบันทึกการสอนไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ ต้องแจ้งให้ผู้สอนและเพื่อน ร่วมชั้นเรียนทราบและยินยอมก่อนทุกครั้ง

8. การรับมอบหมายงานและการส่งงาน นักศึกษาจะต้องส่งผ่านระบบ MST ตามกำหนดระยะเวลา ทุกครั้ง หากนักศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องส่งงานล่าช้าเนื่องด้วยสาเหตุจากข้อผิดพลาดของระบบออนไลน์ ขอให้นักศึกษาแจ้งแก่อาจารย์ผู้สอนตามช่องทางการติดต่อต่าง ๆ โดยเร็วที่สุด มิเช่นนั้นจะถือว่านักศึกษาไม่ได้ ส่งงานชิ้นนั้น หรือส่งงานล่าช้า

การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
1. การมีส่วนร่วมกิจกรรมเดี่ยว/คู่	ร้อยละ 40
2. เอกสารการศึกษาค้นคว้าในกลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษาสนใจ	ร้อยละ 20
3. การสอบปลายภาค	ร้อยละ 40
รวม	100 คะแนน

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แนวทางการจัดการเรียนการสอน

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์ ที่คาดหวัง	ผู้สอน/ วิทยากร
1-2 (13 ม.ค.65) (20 ม.ค.65)	- แนะนำแนวทางการจัดการเรียน การสอน ข้อตกลงร่วมและการ ประเมินผล -สถานการณ์ และบริบททางสังคม ที่เปลี่ยนแปลงในสังคมโลก และ สังคมไทย - ผลกระทบต่อกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ สตรี คนไร้ที่พึ่ง คนในนิคมสร้างตนเอง เด็กนักเรียน เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้ต้องขัง	รับฟังความคิดเห็น และข้อตกลง ร่วมกันชั้นเรียน กิจกรรมทบทวน การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ การบรรยายสื่อ ppt.และสื่ออื่นๆ	ได้ข้อตกลงเพื่อเป็นแนว ทิศทางการจัดการเรียนการ สอนในรายวิชา นักศึกษาได้รับความรู้ เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย และมีการแลกเปลี่ยน ซักถามเพิ่มเติมเพื่อให้ นักศึกษาค้นคว้า กลุ่มเป้าหมายที่สนใจ	อาจารย์ ประจำวิชา

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์ ที่คาดหวัง	ผู้สอน/ วิทยากร
	และเด็กติดผู้ต้องขัง ผู้พันโทษ แรงงานข้ามชาติ ความรุนแรงใน ครอบครัว และการค้ามนุษย์ ฯลฯ			
3 (27 ม.ค.65)	- สถานการณ์ทางสังคม การ เปลี่ยนแปลง และผลกระทบต่อ กลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะ กลุ่มเป้าหมายที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และกลุ่มที่มีความเปราะบางทาง สังคม	บรรยายและ กิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในประเด็นที่ นักศึกษามีความ สนใจศึกษา/สื่อ ppt. และสื่ออื่นๆ กลุ่มเป้าหมาย เฉพาะ	นักศึกษาได้รับความรู้ เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย และนักศึกษาระบุ กลุ่มเป้าหมายในการ ปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ที่จะศึกษา ต่อไป โดยมีหลักการและ เหตุผลทางวิชาการ สนับสนุน	อาจารย์ ประจำวิชา
4 (3 ก.พ.65)	- เครื่องมือในการปฏิบัติงานกับ กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น แบบ ประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น (Risk and Need) แบบประเมิน ครอบครัว แบบประเมินสุขภาพจิต แบบประเมินความพิการ แบบ ประเมินผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก สถานการณ์ที่ไม่มั่นคง เป็นต้น	บรรยาย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ /สื่อ ppt. และสื่อ อื่นๆ	นักศึกษาได้รับความรู้ เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย และมีการแลกเปลี่ยน ซักถามเพิ่มเติม เพื่อเพิ่ม ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเครื่องมือเพื่อการ ทำงานกับกลุ่มเป้าหมายที่ นักศึกษาสนใจศึกษา	วิทยากร
5 (10 ก.พ.65)	การปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะ และการเสริมพลังอำนาจใน งานสังคมสงเคราะห์	บรรยาย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ /สื่อ ppt. และสื่อ อื่นๆ	นักศึกษาได้รับความรู้ เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย และมีการแลกเปลี่ยน ซักถามเพิ่มเติม เพื่อเพิ่ม ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเครื่องมือเพื่อการ ทำงานกับกลุ่มเป้าหมายที่ นักศึกษาสนใจศึกษา	วิทยากร
6 (17 ก.พ.64)	- แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์กับ กลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย เช่น	บรรยาย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรม/สื่อ ppt. และสื่ออื่นๆ	นักศึกษาได้รับความรู้ เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย และศึกษาค้นคว้าต่อ	อาจารย์ ประจำวิชา

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์ ที่คาดหวัง	ผู้สอน/ วิทยากร
	แนวคิดเกี่ยวกับมนุษย์ การเรียนรู้ ความเปราะบางทางสังคมและการ คุ้มครองทางสังคม หลักฐานความรู้ และ การสร้างพลังอำนาจ เป็นต้น		เกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายที่ นักศึกษาสนใจ	
7 (24 ก.พ.64)	- กลไก มาตรการทางสวัสดิการ สังคมในประเด็นที่น่าสนใจเพื่อการ ทำงานกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ และ นโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์	บรรยาย แลกเปลี่ยนเรียนรู้/ สื่อ ppt. และสื่อ อื่นๆ	นักศึกษาได้รับความรู้ เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย และมีการแลกเปลี่ยน ซักถามเพิ่มเติม เพื่อ ความรู้ความเข้าใจใน ระดับกลไก มาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย ที่นักศึกษาสนใจศึกษา	วิทยากร
8	สอบกลางภาค (วันพฤหัสบดีที่ 3 มีนาคม 2565 เวลา 09.00 – 10.30 น.)			
9 (10 มี.ค.65)	- ความหลากหลายของ กลุ่มเป้าหมายในงานสังคม สงเคราะห์ที่นักศึกษาให้ความสนใจ ศึกษาค้นคว้า(สื่อการนำเสนอ 1)	กิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในประเด็นที่ นักศึกษามีความ สนใจศึกษา กลุ่มเป้าหมาย เฉพาะ/สื่อ ppt. และสื่ออื่นๆ	นักศึกษาได้นำเสนอความ สนใจและมีความรู้ความ เข้าใจเบื้องต้นใน กลุ่มเป้าหมายในการ ปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ และสวัสดิการ สังคมที่เกี่ยวข้อง	อาจารย์ ประจำวิชา
10-11 (17 มี.ค.65) และ (24 มี.ค.65)	- การศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายที่สนใจ <u>ครั้งที่ 1</u> นักศึกษาศึกษาบริบท สถานการณ์ของกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะที่สนใจ ข้อมูลความรู้จาก หน่วยงาน/องค์กรทางสังคม สงเคราะห์และสวัสดิการสังคม <u>ครั้งที่ 2</u> กิจกรรม/บริการใน หน่วยงาน/องค์กรทางสังคม สงเคราะห์และสวัสดิการสังคมที่ ให้บริการกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว	กิจกรรม/สื่อ ppt. และใบงานกิจกรรม	นักศึกษามีการฝึกฝน ทักษะการค้นคว้า การ สัมภาษณ์ การฟัง การจับ ประเด็น คิวเวิร์ดและ การเขียนสะท้อนการ เรียนรู้ของตนเอง เพื่อ พัฒนาความรู้ความเข้าใจ ในวิธีการทำงาน เครื่องมือ เทคนิคและ ทักษะการปฏิบัติงาน	อาจารย์ ประจำวิชา

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์ ที่คาดหวัง	ผู้สอน/ วิทยากร
			สังคมสงเคราะห์กับ กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	
12 (31 มี.ค.65)	วิเคราะห์แนวคิดและปฏิบัติการงาน สังคมสงเคราะห์กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนากิจกรรม/บริการ ต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การคุ้มครอง การส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มเป้าหมายอย่างบูรณา การ ตามหลักการ ค่านิยม และ แนวคิด/ทฤษฎีการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์(สื่อการนำเสนอ 2)	ร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และนำ ข้อเสนอแนะที่ได้ พัฒนาดำเนินการ ต่อเนื่อง/สื่อ ppt. และสื่ออื่นๆ	นักศึกษาที่มีความรู้ความ เข้าใจในการทำงานสังคม สงเคราะห์กับ กลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษา สนใจ สามารถนำแนวคิด/ ทฤษฎีมาฝึกฝนการคิด วิเคราะห์เพื่อพัฒนา บริการงานสังคม สงเคราะห์กับ กลุ่มเป้าหมาย	อาจารย์ ประจำวิชา
13 (7 เม.ย. 65)	<u>ครั้งที่ 3</u> ศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการ พัฒนาบริการกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ในงานสังคมสงเคราะห์และ สวัสดิการสังคม	การศึกษาด้วย ตนเอง ผ่าน คำแนะนำของ อาจารย์/สื่อ ppt. และใบงานกิจกรรม	นักศึกษามีการพัฒนา ทักษะการค้นคว้า และ การเขียนสะท้อนการ เรียนรู้ของตนเอง เพื่อ พัฒนาความรู้ความเข้าใจ ในงานสังคมสงเคราะห์ และสวัสดิการสังคมกับ กลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษา สนใจ	อาจารย์ ประจำวิชา
หยุดเทศกาลสงกรานต์ 11-17 เม.ย. 2565				
14-15 (21เม.ย.65) (28เม.ย.65)	การนำเสนองานการศึกษา กลุ่มเป้าหมายเฉพาะในการ ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และการ ตระหนักในประเด็นเชิงจริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาชีพสังคม สงเคราะห์(สื่อการนำเสนอ 3)	สัมมนา แลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกันใน ประเด็นศึกษา เฉพาะ กลุ่มเป้าหมาย/สื่อ ppt. และสื่ออื่นๆ	นักศึกษาได้นำเสนองาน การศึกษากลุ่มเป้าหมาย เฉพาะที่นักศึกษาสนใจ เพื่อการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ และมี ประเด็นเชิงจริยธรรม และจรรยาบรรณทาง วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เป็นส่วนสำคัญพื้นฐาน	อาจารย์ ประจำวิชา

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์ ที่คาดหวัง	ผู้สอน/ วิทยากร
16 (5 พ.ค.65)	สรุปบททวน	สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ออนไลน์	นักศึกษาได้เพิ่มความรู้ ความเข้าใจ เครื่องมือ และแนวคิด/ทฤษฎี ใน การทำงานกับ กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ใน งานสังคมสงเคราะห์ และการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายที่ หลากหลายร่วมกัน	อาจารย์ ประจำวิชา

8. การวัดประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาโดยอิงกลุ่มผู้เรียน และตามหัวข้อที่ 6(การวัดผล)

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบ ตลอดจนคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1. ตำราและเอกสารหลัก

กิติพัฒน์ นนทบุรีมະดุลย์.(2558). **นวัตกรรมการพัฒนาสังคมและสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.(2555) **พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2)**

พ.ศ.2550 . กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เทพเพ็ญวานิชย์

มาลี จิรวัดนานนท์. 2558. **เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตร: การคุ้มครองทางสังคมด้านเด็กในสังคมไทย** ในวารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ปีที่ 23 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2558.

ระพีพรรณ คำหอม.(2557) **สวัสดิการสังคมกับสังคมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ระพีพรรณ คำหอม. **การพิทักษ์สิทธิ**. (2549). กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

ระพีพรรณ คำหอมและคณะ (2550) **โครงการพัฒนามาตรฐานและคู่มือการนำมาตราฐาน เกณฑ์และตัวชี้วัด การส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุเพื่อการขยายผลการนำไปใช้** สนับสนุนโดยสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (หัวหน้าโครงการ)

อภิญา เวชชัย. (2557). **การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อภิญา เวชชัย และกิติพัฒน์ นนทปัทมดุษย์. (2548). **การพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาสในสังคม**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

10.2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม.(2555) **คู่มือการใช้เครื่องมือจำแนกแบบสัมภาษณ์เพื่อการประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น**. กรุงเทพฯ :สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2556) **คู่มือสังคมสงเคราะห์จิตเวชเด็ก วัยเรียน/วัยรุ่น**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กุลพล พลวัน. (2543). **สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

คณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน องค์การสหประชาชาติ. (2542). **อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก**. กรุงเทพมหานคร: แสงเทียนการพิมพ์.

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. **แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คุรุสภา, 2545.

คณะทำงานจัดทำคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (2555). **คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (บรรณาธิการ) (2556). **ด้วยรัก เล่มที่ 3 ความเป็นครอบครัวและชุมชนในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

โวฟกัง เบเนด็ิต และมินนา นิโคโลวา. (2549). **ความเข้าใจในสิทธิมนุษยชน คู่มือการศึกษาสิทธิมนุษยชน**. ศูนย์ฝึกอบรมและวิจัยในด้านสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย (ETC).

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ. (2551). **คู่มือการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

ส่วนมาตรฐานการจัดบริการสวัสดิการสังคม สำนักบริการสวัสดิการสังคม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ.

2553. **มาตรฐานการจัดบริการคนไร้ที่พึ่งในสถานแรกรับ/สถานสงเคราะห์.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท ปิยอนด์ พับลิชชิง จำกัด.

องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (ไอ โอ เอ็ม) (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) **คู่มือการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานในการบริหารจัดการสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวไทยที่กลับจากต่างประเทศ.** กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมดาเพรส จำกัด.

องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (ไอ โอ เอ็ม) (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) **คู่มือการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานในการบริหารจัดการสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวไทยที่กลับจากต่างประเทศ.** กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมดาเพรส จำกัด.

International Women’s Right Action Watch Asia Pacific (IWRRAW) (2014). **ธุรกิจเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง.** กรุงเทพฯ : TM Graphic.

10.3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

Brandell, Jerrold R. (2011). **Theory & Practice in Clinical Social Work.** California : SAGE.

Watson, David and West Janice. (2006). **Social Work Process and Practice : Approaches, Knowledge and skills.** Palgrave : McMillan

Tan, Ngoh-Tiong and Envall, Elis (2000). (Eds). **Social Work: The Challenges in the New Millennium.** Schwarztorstrasse Switzerland: IFSW Press.

Kinlaw, D. C. (1995) **The Practice of Empowerment,** London: Gower.

Gibson C. H. 1991. A concept analysis of empowerment. *Journal of Advanced Nursing* 16: 354-361

UNITED NATIONS. **TRANSFORMING OUR WORLD: THE 2030 AGENDA FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT.** [https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030% 20Agenda %20for%20Sustainable%20Development%20web. Pdf.](https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.Pdf)